



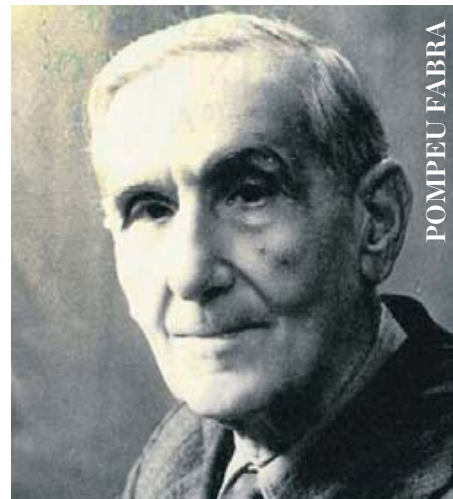
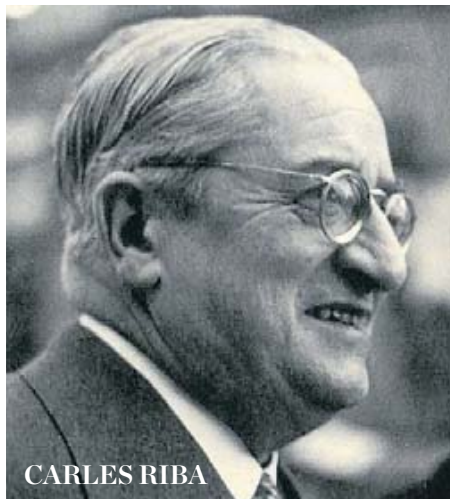
Carles Riba i Pompeu Fabra mai van defallir

Demà, un ARA especial
 Aquest diumenge el diari té un dossier dedicat a Pompeu Fabra

“**D**eixant a part el cas de Pompeu Fabra, ningú a Catalunya no ha sentit el català com Carles Riba, és a dir, l’ha sentit com una necessitat científica i graciosa”, escrivia el 1931 Josep M. de Sagarra a *Mirador*. El 1932 Riba va passar a ser membre de l’Institut d’Estudis Catalans (IEC). I anys després, el 1950, en la clandestinitat de l’IEC, seria nomenat president de la Secció Filològica i jugaria un rol decisiu en la continuïtat de la institució i, per tant, de l’obra fabriana.

Ja el 1918, arran del trencament de mossèn Alcover amb l’IEC per les desavinences amb Fabra, el jove Riba es va alinear públicament amb el segon amb articles a la premsa. Amb 30 anys, el 1923 començava a treballar a les ordres de Fabra en la preparació del *Diccionari general de la llengua catalana*, en unes Oficines Lexicogràfiques situades al Palau de la Generalitat on també s’incorporarien Joan Coromines, Josep Miracle i Ramon Aramon. Tot i que Riba s’hi va estar poc –el 1925 assumia la càtedra de la Fundació Bernat Metge–, la feina al costat de Fabra va ser decisiva per completar la seva formació lingüística.

Tot això s’explica al llibre *Carles Riba, biografia i antologia poètica comentada* (Cal·lígrafa), obra que suma la biografia breu ja clàssica de Riba escrita per l’enyorat Albert Manent i una tria de poemes bàsics de l’autor d’*Elegies de Bierville* a càrrec de Jaume Medina. Ideal per a qui vulgui iniciar-se en Riba.



Fa anys vaig anar a la casa on havia viscut Riba els últims anys, al carrer República Argentina de Barcelona. Em va rebre el seu fill Oriol, eminent geòleg, ara també ja mort. La semblança amb el pare era notable. Diria que també la meticulositat. Jo parlava amb el geòleg però alhora hi veia el poeta, i m’imaginava que la conversa formava part de les tertúlies de diumenge a la tarda que Manent, que hi assistia, descriu al llibre: “Riba tenia la virtut d’escoltar, dialogava amb els amics i, si calia, rectificava humilment. Com que era el torsimany dels clàssics, en parlava d’una manera confidencial, vehement, i ens presentava Sòfocles, Plutarc i Tucídides amb el mateix realisme que si els hagués deixat a la cantonada. La cultura clàssica era la seva segona natura. Però Riba sentia avidesa per tot. Malgrat que una malaltia de la vis-

ta el frenava de llegir en excés, no se sabia estar gaire d’empassar-se l’últim llibre «del qual es parla». Era impressionant sentir-li explicar coses d’un autor nou, per exemple Faulkner, que havia descobert. Sempre era precís, i lúcid, de vegades terriblement irònic, d’altres apassionat. Semblava (i ho era) un moralista, com Pascal i Montaigne [...]. No tolerava ni la frivolitat ni la bestiesa. Les ires de Carles Riba! Amb quina justícia blasmava els mercaders del temple de la cultura, de la ciutadania...”

Em sembla que ja no cal afegir-hi res més, oi? Riba, com Fabra, representa l’esforç per construir un país culte i cívic, des de la cultura. Representen la continuïtat i l’excel·lència. Mai van defallir, ni en els pitjors moments. Avui més que mai cal recordar el seu exemple de compromís i servei. ♦♦